

5. Економіка сільського господарства: [навч. посібник] / В.К. Збарський, В.І. Мацибора, А.А. Чалий та ін.; за ред. В.К. Збарського і В.І. Мацибори. – К.: Каравела, 2009. – 264 с.
6. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т.1 / Редкол.:... С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.
7. Дорогань Л.О. Інтенсифікація виробничих процесів в аграрних підприємствах / Л.О. Дорогань // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Вип. 2.- Т.1 Економічні науки. – Полтава: ПДАА, 2011. – С. 323-328.
8. Інноваційні аспекти управління підприємствами аграрної сфери: [моногр.] / За заг. ред. Т.М. Лозинської. – Полтава: РВВ ПДАА, 2011. – 171 с.
9. Акімова Т.А. Экономика устойчивого развития: [учеб. пособие] / Т.А. Акімова, Ю.Н. Мосейкин. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2009. – 430 с. – (Высшие образование).
10. Саблук П.Т. Роздуми про книгу «Зламане десятиліття» / П.Т. Саблук // Економіка АПК. – 2011. – №1. – С. 178-181.
11. Третяк А. Стратегія аграрно-земельної політики України в умовах сучасної світової продовольчої кризи / А. Третяк, В. Драган, І. Осадча // Землепорядний вісник. – 2008. – №5. – С. 4-15.
12. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) / [Присяжнюк М.В., Зубець М.В., Саблук П.Т. та ін.]: за ред. М.В. Присяжнюка, М.В. Зубця, П.Т. Саблука, В.Я. Месель-Веселяка, М.М. Федорова. – К.: ННЦ ІАЕ, 2011. – 1008 с.

УДК 658.152

ФОРМУВАННЯ ПЕРШОЧЕРГОВИХ ЗАХОДІВ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

*Майданевич П.М., к.е.н., професор
ПФ НУБіП України «КАТУ»*

Статтю присвячено формуванню першочергових напрямків щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств аграрного сектора.

The article is devoted to formation of prime directions of increase of investment appeal of the enterprises of agrarian sector.

Постановка проблеми. Рівень інвестиційної привабливості є одним з найважливіших показників загальноекономічної ситуації. За рівнем інвестиційної привабливості аграрний сектор значно уступає іншим галузям економіки. Однак темпи надходжень інвестицій останнім часом знизилися. Зростання інвестицій є одним з основних факторів забезпечення економічного розвитку підприємств аграрного сектора, підвищення якості життя населення села, відновлення технічної та технологічної бази, основних фондів в аграрному секторі.

У зв'язку з цим, особливу актуальність здобувають дослідження з удосконалювання механізмів залучення інвестицій у підприємства аграрного сектору та методів підвищення інвестиційної привабливості з метою забезпечення стійкого економічного розвитку та поліпшення виробничої діяльності аграрних підприємств.

У цей час залишається невирішеним ряд проблем щодо підвищення інвестиційної привабливості агроформувань, що вимагає ретельного вивчення питань формування механізмів та пошуку найбільш пріоритетних напрямків інвестування.

Аналіз останніх досліджень та постановка завдання. Значний внесок в економічну теорію з проблем інвестиційної політики та управління інвестиціями належить українським вченим І.О. Бланку, А.А. Пересаді, В.М. Гриньовій, В.С. Пономаренку, П.Г. Перерві, П.А. Орлову та ін. Але у фундаментальних роботах перелічених вчених відсутня єдина точка зору стосовно обґрунтування залежності інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання аграрного сектора від сфери діяльності, стадій життєвого циклу і впливу зовнішніх та внутрішніх ризиків.

Постановка завдання. Метою даної статті є формування першочергових заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств аграрного сектора.

Виклад основного матеріалу дослідження. В останні роки спостерігається посилення тенденції регіоналізації всіх сторін господарської діяльності. Зокрема, характерною рисою сучасного етапу розвитку української економіки є посилення ролі місцевих органів державної влади в управлінні розвитком на основі регулювання інвестиційної активності, що виражається в активній роботі влади щодо залучення вітчизняних та іноземних інвестицій.

Формування інвестиційної політики включає в себе систему мір і дій органів державної влади на вишукування інвестиційних ресурсів і ефективне їхнє використання з метою досягнення позитивної економічної та соціальної ефективності.

Для залучення інвестицій та їхнього ефективного використання потрібно розробляти цільові програми, які відповідають пріоритетним напрямкам розвитку підприємств аграрного сектора.

Інвестиційна політика підприємств аграрного сектора визначається внутрішніми і зовнішніми факторами. Мета та завдання інвестиційної політики підприємств аграрного сектора повинні бути визначені у відповідності зі спеціалізацією.

На нашу думку, головна мета інвестиційної політики повинна складатися у формуванні механізму розподілу інвестиційних ресурсів для забезпечення збалансованого та гармонійного розвитку підприємств аграрного сектора.

Досвід країн з розвинутою ринковою економікою показує, що ефективність залучення капіталовкладень у сільськогосподарське виробництво забезпечується при комплексному вирішенні всіх проблем, які негативно впливають на інвестиційну привабливість.

До пріоритетних завдань щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств аграрного сектора ми відносимо: підвищення технічного та технологічного рівня сільськогосподарських товаровиробників; динамічний соціальний розвиток села на основі сприяння розвитку зайнятості та зростання доходів сільського населення; оптимізація бюджетних інвестицій у сільське господарство, реалізація комплексу заходів щодо фінансового оздоровлення

агроформувань; удосконалення законодавчо-нормативної бази, яка сприяє розвитку інвестиційної діяльності; формування інформаційного банку даних про інвестиційні можливості підприємств аграрного сектора; створення прозорої системи управління інвестиційним процесом.

На нинішньому етапі для підвищення інвестиційної привабливості підприємств аграрного сектора вкрай важливим представляється удосконалення їх матеріально-технічного стану.

Для підвищення ефективності виробництва, збільшення його обсягів і випуску конкурентоспроможної продукції необхідне відновлення складу виробничих засобів. Сучасний стан сільськогосподарського та тракторного машинобудування не дозволяє підтримувати ресурси для села на необхідному рівні та якісно вдосконалювати їх.

Тому питання наявності нових видів сільськогосподарської техніки в підприємствах аграрного сектора здобувають все більшу значимість. Важливість технічного переозброєння підприємств аграрного сектора підкреслює той факт, що транспортне забезпечення грає все більшу роль у конкурентній боротьбі за ринки збуту сільськогосподарської продукції, тому що витрати на її доставку до місць реалізації становлять істотну частку.

Використання техніки нового покоління дозволяє підвищити продуктивність сільськогосподарської праці та освоювати сучасні ресурсозберігаючі технології.

На розвиток підприємств аграрного сектора особливий вплив робить науково-технічний прогрес, який відображається в техніці, технології, організації праці та виробництва.

Саме технологія виступає найчастіше провідником проникнення науки в засоби виробництва. Основою науково-технічного прогресу виступають фундаментальні наукові дослідження в різних галузях народного господарства.

Не менш важливою умовою підвищення інвестиційної привабливості підприємств аграрного сектору є розвиток кадрового потенціалу. Незначна престижність сільської праці, її непривабливість, соціальна відсталість села регулярно породжують та розширюють діапазон функціонування безробіття, сприяють міграції та дестабілізації молоді на селі.

При аналізі кадрового забезпечення підприємств аграрного сектору з'ясувалося, що рівень інженерно-технічних працівників і склад механізаторських кадрів різко знизився як якісно, так і кількісно.

Сформована ситуація вимагає необхідність удосконалення організації роботи з кадрами, введення в систему їхнього формування й використання нових елементів – атестація, кадровий резерв, стиль управління.

На формування кадрового потенціалу впливає негативна демографічна ситуація та рівень життя сільського населення. Місцевим бюджетам потрібно надати субсидії на фінансування заходів щодо забезпечення доступним житлом молодих фахівців (або їхніх родин) на селі [2, с. 154].

Для розвитку інвестиційного процесу необхідна державна підтримка інвестиційної діяльності підприємств аграрного сектора. Державна підтримка інвестиційної діяльності повинна здійснюватися у формі: встановлення для

інвесторів відповідно до діючого законодавства податкових пільг, а також зміни строків їхньої сплати у формі відстрочки, розстрочки, податкового кредиту та інвестиційного податкового кредиту; надання інвесторам пільгових умов щодо користування землею та іншими природними ресурсами; надання на пільгових умовах в оренду інвесторам приміщень та іншого майна, яке перебуває в державній власності; реструктуризація заборгованості за платежами в державний бюджет, у тому числі за наданими раніше кредитами та позиками; забезпечення інформаційного супроводу інвестиційної діяльності; участі в розробці інвестиційних проектів; участі у фінансуванні інвестиційних проектів за рахунок коштів державного бюджету відповідно до діючого законодавства; надання на конкурсній основі державних гарантій по інвестиційним проектам за рахунок об'єктів фонду держмайна; надання інвесторам субсидій з державного бюджету на оплату частини відсотків за користування кредитами українських кредитних організацій, які привабливі для реалізації інвестиційних проектів у рамках програми економічного та соціального розвитку підприємств аграрного сектору; надання бюджетних кредитів відповідно до діючого законодавства; софінансування за рахунок коштів державного бюджету будівництва об'єктів соціальної та інженерної інфраструктури.

Крім того, інвесторам, які реалізують особливо значимі інвестиційні проекти потрібно надавати податкові пільги відповідно до діючого законодавства. Але потрібно забезпечити гарантії інвесторам, які реалізують інвестиційні проекти в рамках програми економічного та соціального розвитку підприємств аграрного сектора.

Державні гарантії повинні забезпечуватися наступними джерелами: коштами державного бюджету; об'єктами фонду держмайна, який сформовано відповідно до діючого законодавства[1, с. 746].

Субсидування частини відсоткових ставок за банківськими кредитами повинно здійснюватися інвестором, які залучають кредити українських кредитних організацій для реалізації інвестиційних проектів у рамках програми економічного та соціального розвитку підприємств аграрного сектора.

Основними цілями та завданнями державної політики є підвищення інвестиційної активності в аграрному секторі, збільшення податкових відрахувань та зниження ризику при інвестуванні. Державна політика повинна бути заснована на принципах відкритості й доступності для всіх інвесторів інформації, яка необхідна для реалізації проектів, рівноправності інвесторів, взаємної відповідальності органів державної влади та інвесторів, збалансованості державних і приватних інтересів.

Висновки. Дослідженнями встановлено, що до пріоритетних завдань щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємств аграрного сектора ми можна віднести підвищення технічного та технологічного рівня сільськогосподарських товаровиробників, динамічний соціальний розвиток села на основі сприяння розвитку зайнятості та зростання доходів сільського населення, оптимізація бюджетних інвестицій у сільське господарство та ін.

Крім того, необхідно розвивати кадровий потенціал. Незначна престижність сільської праці, її непривабливість, соціальна відсталість села регуляр-

но породжують та розширюють діапазон функціонування безробіття, сприяють міграції та дестабілізації молоді на селі.

Інвесторам, які реалізують особливо значимі інвестиційні проекти, потрібно надавати податкові пільги, відповідно до діючого законодавства. Але потрібно забезпечити гарантії інвесторам, які реалізують інвестиційні проекти в рамках програми економічного та соціального розвитку підприємств аграрного сектора.

Література.

1. Коробков Д.В. Разработка стратегии изменения инвестиционной привлекательности предприятия / Д.В. Коробков // Економіка: проблеми теорії та практики: Зб. наук. пр. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2004. – Випуск 193: В 5 т.– Т. 3. – С.746 – 751.

2. Коюда О.П. Визначення інвестиційної привабливості підприємств / О.П. Коюда // Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць Вип.175. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2003. – С.154-162.

3. Федорова Ю.В. Дослідження довжини хвилі інвестиційного піднесення інтеграційної структури/ Федорова Ю.В. //Держава та регіони. Серія економіка та підприємництво. - Запоріжжя: Класичний приватний університет. – 2008. - №5. – С.186-190.

УДК 330.564.2:323.325

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА СТРУКТУРА ДОХОДІВ СЕЛЯНСЬКИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Мармуль Л.О., д.е.н., професор

Херсонський державний аграрний університет

Ксьонжик І.В., докторант

Миколаївський державний аграрний університет

Проаналізовано негативні економічні та соціально – демографічні тенденції у сільській місцевості. Визначено основні види доходів селянських домогосподарств, розроблено їх структуру.

Analyzed the negative economic and social - demographic trends in rural areas. The main items of income of rural households developed their structure.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток світової економіки, глобалізаційні процеси, які в ній відбуваються зі значною швидкістю, вимагають від кожної держави швидкої адаптації до політичних, соціально – економічних, технологічних змін і обґрунтованого передбачення майбутнього існування та стають найважливішими чинниками розвитку соціальних систем. Актуальність визначення перспектив вітчизняного АПК в цілому та сільської місцевості зокрема обумовлена зростанням попиту на продовольство, а також його здороженням у зв'язку з народонаселенням на фоні обмеженості посівних площ, водних та енергетичних ресурсів. Таким чином, кардинальні зміни в аграрному секторі України потребують неординарних та нетрадиційних підходів не тільки до розвитку сільських територій в цілому, а й значних зрушень у бік збільшення доходів селян, що стане одним із вагомих стимулів підвищення ефективності їх праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми регулювання процесу формування доходів селянських домогосподарств знайшли своє відо-